

7. Davidson, M. The usage of euphemisms in English language / M. Davidson. – Oxford, 2018. – 240 p.
8. Hornby, A. The Advanced Learner's Dictionary / A. Hornby. – London: Press, 2014. – 75 p.
9. Tannen, D. The Handbook of Discourse Analysis / D. Tannen, D. Schiffrin, H. E. Hamilton – Malden, MA: Blackwell, 2001. – p. 398–416.

Кошівка Ольга

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Чумак Г. В

ВИКОРИСТАННЯ ЛЕКСИЧНИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ПРИ ВІДТВОРЕННІ ВЛАСНИХ НАЗВ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ РОМАНУ Л.М. МОНТГОМЕРІ «ЕНН З ЗЕЛЕНИХ ДАХІВ»

У статті розглядаються питання, що стосуються використання лексичних трансформацій при відтворенні власних назв у англо-українському перекладі.

Ключові слова: лексичні трансформації, транскрипція, транслітерація, калькування.

Слово – це основна одиниця мови, яка являється частиною лексичної системи мови. Семантична структура кожного слова, як лексичної одиниці, є унікальною і неповторною для кожної мови. Відмінності в структурі різних мов створюють вагомі проблеми, які пов'язані із перекладом власних назв.

Актуальність нашої теми зумовлена загальною тенденцією сучасного перекладознавства до вивчення механізмів перекладацьких трансформацій у текстах перекладу загалом та при передачі власних назв, зокрема.

Мета нашої статті – визначення найпоширеніших лексичних трансформацій, які використовуються перекладачами для відтворення власних назв художньої літератури українською мовою.

Уперше теорія перекладацьких трансформацій з'явилась в середині ХХ століття. Л.С. Бархударов [1], В.Н. Комісарів [4], Я.І. Рецкер [7] досліджували питання лексичних перекладацьких трансформацій у своїх працях.

Метою використання перекладацьких трансформацій є забезпечення передачі інформації, що несе текст оригіналу, досягнення такої комунікативної ситуації читачем перекладу, як і читачем оригінального тексту.

Лексичні трансформації обумовлюються використанням нестандартних мовних одиниць на рівні слова у МО. Наприклад, власне ім'я, яке не властиве мові перекладу; термін певної професійної сфери; слова, які позначають предмети, явища і поняття, характерні для іноземної культури, але відсутні, або мають іншу структурно-функціональну впорядкованість у мові перекладу.

Варто зауважити, що словниковий запас мови є не просто сукупністю слів, а системою, що не допускає довільних словосполучень, окремі елементи словника пов'язані один з одним певними лексичними й стилістичними відносинами. Перекладач повинен зробити правильний вибір варіанта, враховуючи особливості МП.

Проаналізувавши класифікації лексичних трансформації трьох науковців, а саме: Л. С. Бархударова [1], В. Н. Комісарова [4], Я. І. Рецкера [7], ми можемо зробити висновок, що до найважливіших лексичних перетворень належать: транскрипція, транслітерація, калькування, генералізація, конкретизація, упушення, додавання та антонімічний переклад. З цих трансформацій для передачі власних назв використовують: транскрипцію, транслітерацію, поєднання транскрипції та транслітерації, калькування.

Транскрибування (транскрипція) – це відтворення фонем вихідної лексичної одиниці за допомогою фонем МП, фонетична імітація вихідного слова [5].

Транслітерація – це буквенна імітація форми вихідного слова [5, с. 793]. Ця формальна побуквенна передача слова МО в тексті перекладу підкоряється всім правилам МП.

Отже, при транскрибуванні відтворюється звукова форма іншомовного слова, а при транслітерації – графічна. У сучасному перекладознавстві здебільшого використовують транскрипцію зі збереженням деяких елементів транслітерації. Найчастіше такий спосіб перекладу застосовується для передачі власних назв та імен.

So she went to town and took her husband – Thomas would be useful in looking after the horse – and Marilla Cuthbert with her [3, с. 195].

У місто вона прихопила з собою чоловіка – Томасові було доручено глядіти коня – і Марілли Камберт [6, с. 144].

Перекладач застосував транскрипцію до слова «Thomas», передаючи ім'я «Marilla» – транслітерацію, а у слові «Cuthbert» – транскрипцію з елементами транслітерації.

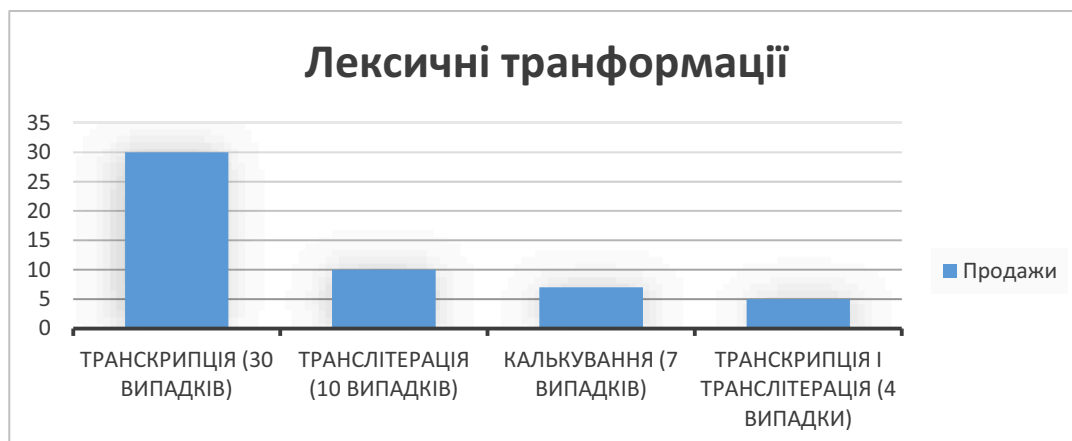
Фонетичні і графічні системи української та англійської мов суттєво відрізняються, тому передача форми слова мови-джерела на мову перекладу дещо умовна. Наприклад, в українській мові відсутні такі англійські звуки, як: [w], [θ], [ð] що спричиняє варіативність передачі англійських власних імен з такими звуками у складі. Наприклад, звук [θ] у слові *Thomas* передається українським звуком [т] *Томас*.

Якщо мовні одиниці не мають безпосередніх відповідників у МП, іноді застосовується калькування. Дослівний переклад або калькування – це прийом перекладу лексичної одиниці шляхом заміни її складових частин, морфем чи слів, їх лексичними відповідниками у мові перекладу; при цьому нове слово копіює структуру лексичної одиниці мови-джерела [2, с. 19].

Калькування як вид перекладацької трансформації зустрічається рідше, ніж транслітерація чи транскрипція. Калькування сприяло різного роду запозиченням при міжкультурній комунікації в тих випадках, коли транслітерація чи транскрипція були неприпустимими.

Наприклад, при перекладі назви роману «*Enne of Green Gables*» [8] – «*Енн із Зелених дахів*» [6] можна побачити перекладацьку трансформацію калькування.

Проаналізувавши вибірку із 51 власної назви із перекладу твору «Енн із Зелених дахів», ми дійшли висновку, що при відтворенні власних назв найчастіше використовують транскрипцію (58 %) та транслітерацію (19 %).

Дана проблематика дозволяє проводити подальші дослідження перекладацьких трансформацій, що забезпечуватиме досягнення високого рівня адекватності перекладу, а також формування соціокультурного аспекту художнього перекладу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бархударов Л. С. Уровни языковой иерархии и перевод // Тетради переводчика. – N 6, – М., 1969, – С. 10.
2. Бекрешева Л. О. Теорія та практика перекладу: навчальний посібник / Л. О. Бекрешева. – Луганськ: вид-во СНУ ім. В. Даля, 2010. – 20 с.
3. Євченко В. В Anne of green gables/ В. В Євченко, С. І. Сидоренко. – Вінниця: Нова Книга. – 440 с.
4. Комиссаров В. Н. Общая теория перевода: Проблемы перево-доведения в освещении зарубежных ученых/ В. Н. Комиссаров. – М.: Междунар. отношения, 2000. – 134 с.
5. Краткая литературная энциклопедия / [гл. ред. А. А. Сурков]. – Т. 5. – М.: Сов. энцикл., 1968. – 936 с.
6. Монтгомері Люсі-Мод Енн із Зелених дахів/ Люсі-Мод Монтгомері; переклад з англ. Анни Вовченко. – Львів: Урбіно, 2012. – 320 с.
7. Рецкер Я. И. Перевод и переводческая практика / Я. И. Рецкер. – М.: Международные отношения, 1974. – 38 с.
8. Montgomery Lucy Maud Anne of green gables/ Lucy Maud Montgomery. – Sterling Publishing Company, Inc., 2004 – Juvenile Fiction – 386 p.

Ленько Ліля

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Ладика О. В.

THE USAGE OF TENSES IN AMERICAN FILMS (BASED ON THE «PRIDE AND PREJUDICE» DIRECTED BY JOE WRIGHT, 2005)

The article deals with the usage of tenses in American films (based on the «Pride and prejudice» directed by Joe Wright, 2005). The article below gives an overview of some of the basic functions of tenses, its general characteristics and various uses in referencing present, past, and future time. It was explored the groups of simple tenses (present simple, past simple, future simple) and compound tenses (present continuous, past continuous, future continuous, present perfect, past perfect, future perfect, present perfect continuous, past perfect continuous, future perfect continuous). It was proved that the group of present tenses are mostly spread. Moreover, simple tenses are more common, than compound of these groups.

Key words: *usage of tenses, simple tenses, compound tenses.*

The basic meaning of present tense is the location of a situation at the present moment, i.e. the moment of speaking. Usually situations described in the film by Simple Present Tense were started before the moment of speaking and might even continue into the future, but that was an implicature which was derived from the context of the verb. The Simple Present did not explicate anything about the quality of the situation it just locates it at the present moment, thus The Simple Present Tense is neutral to aspect.

However, The Simple Present Tense has multiple uses, in the film «PRIDE AND PREJUDICE» it was used to refer to states, events and present habits as well as to future and past time Examples for the various uses of the simple present are: